

Herakliyus'un imanı

H rumuzlu okuyucumuz: “Peygamber Efendimiz (asm) çevre ülkeleri İslâm'a dâvet etmiş midir? Bu dâvetlerin neticesi ne olmuştur?”

Peygamber Efendimiz (asm) evrensel tebliğinin bir gereği olarak İslâmiyet'i yalnız Arap kavmine tebliğ etmekle kalmamış, sâir dünya ülkelerini de İslâmiyet'e dâvet etmiştir. O günün büyük krallarından Habeş Kralı bu dâvete inanmış, Rum Kralı inanmış, fakat inancını gizlemiş; Mısır kralı bu dâveti hoş karşılamış, İran Kisrâ'sı ise kızmış ve mektubu yırtmıştır.

Peygamber Efendimiz Aleyhissalatü Vesselâmın Rum İmparatoru Herakliyus'a mektubu şöyledir:

“Bismillahirrahmânirrahîm. Allah'ın kulu ve Resûlü Muhammed'den Rum hükümdârı Herakl'e. Selâm hidâyete erenlerin üzerine olsun. Şunu bil ki, ben seni İslâmiyet'e dâvet ediyorum. Selâmete ermek istiyorsan Müslüman ol ki, Cenâb-ı Allah sana iki kat ecîr versin. Şayet beni dinlemeyip yüz çevirirsen bilmelisin ki, kendilerine gönderilen Peygamberi öldüren Erişîler gibi günah işlemiş olursun. '(Resûlüm!) de ki: Ey ehl-i kitap! Sizinle bizim aramızda müşterek olan bir söze geliniz: Allah'tan başkasına tapmayalım. O'na hiçbir şeyi eş tutmayalım ve Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilâhlaştırmayalım. Eğer onlar yine yüz çevirirlerse, iste o zaman: Şahit olun ki biz Müslümanlarız! deyiniz.' 1”

O sıralarda Herakliyus'un bulunduğu şehir yakınlarında ticâret yapmakta olan Ebû Süfyan, şu hatırasını daha sonra Müslüman olduğu günlerde anlatmıştır:

“Resûlullah Aleyhissalâtü Vesselâm ile aramızda on yıllık bir barış anlaşması bulunduğu sırada Kureyş kabilesinden kırk kişilik bir kabile ile birlikte ticâret maksadıyla Şam'a gitmiştik. Biz orada iken, Herakl de Kudüs'te idi ve bizi meclisine istedi. Yanına gittiğimiz zaman Rum ileri gelenleri de yanında idiler. Bir tercüman vasıtasıyla bize:

“Şu Peygamberlik iddiâsında bulunan adama soy olarak hanginiz daha yakındır?” dedi. Ben:

“O'na en yakın olan benim.” dedim.

Bunun üzerine beni kendisine yaklaştırdı, diğerlerini de arkama dizdi. Tercümana:

“Onlara söyle. Bu Peygamberlik iddiâsında bulunan adam hakkında şuna bir şeyler

soracağım. Şâyet herhangi bir soruma yalan cevap verirse arkadan bana göz işâreti yapsınlar.’ dedi. Eğer bunu söylemeseydi, onun hakkında Herakl’e vallahi yalan bilgiler verecektim. Fakat beni yalancı çıkarırlar diye ona her şeyi olduğu gibi bildirmek zorunda kaldım. Onun bana ilk sorusu şu oldu:

“Bu adamın içinizde soyu nasıldır?”

“Üstün soylu bir kimsedir” dedim.

“Ondan önce bu dâvâda bulunan kimse olmuş mu?” diye sordu.

“Olmamıştır” dedim.

“Atalarından hükümdarlık yapan var mıdır?” dedi.

“Yoktur” dedim.

“Ona tâbi olanlar eşraf ve ileri gelen kimseler midir, yoksa ayak takımı ve âvâm tabakası mıdır?” dedi.

“Âvâm tabakasıdır.” dedim.

“Ona tabi olanların gittikçe sayısı artıyor mu, yoksa azalıyor mu?” dedi.

“Gittikçe artıyor.” dedim.

“Onun dînine girdikten sonra onun gidişâtını beğenmeyip tekrar eski dînine dönen oldu mu?” diye sordu.

“Hayır, olmadı.” dedim.

“Bu dâvâda bulunmadan önce onun ara-sıra yalan söylediğini gördünüz mü?” dedi.

“Hayır! Hiç görmedik.” dedim.

“Sözünün eri midir? Yoksa anlaşmalarını bozuyor mu?” dedi.

“Bu güne kadar herhangi bir ahdini bozduğunu görmedik. Fakat şimdi onunla barış anlaşması yapmış bulunuyoruz. Süremiz de bitmedi. Bakalım ahdine sâdık kalacak mı? Bunu bilmiyoruz.” dedim. Bunu söylerken onu kötölemek için bu cümleden başka herhangi bir şey söylemeye imkân bulamadım.

“Hiç onunla savaştınız mı?” diye sordu.

“Evet, savaştık.” dedim.

“Savaşlarınızın sonucu nasıl oluyor? Siz mi galip geliyorsunuz, o mu?” dedi.

“Bazen o bizi yeniyor, bazen biz onu yeniyoruz.” dedim.

“Size neyi tavsiye ediyor?” dedi.

“Yalnız Allah’a ibâdet edin. O’na ortak koşmayın. Putlara tapmaktan vazgeçin, diyor ve bize namaz kılmayı, doğruluktan ayrılmamayı, iffetli ve nezih olmayı, akrabalara ve insanlığa iyilik yapmayı tavsiye ediyor.” dedim.

Herakliyas bunun üzerine düşündükten sonra, tercümana dedi ki:

“Ona söyle. (...) Eğer bu dediklerinin hepsi doğru ise, hiç şüphen olmasın ki, yakında şu iki ayağımın bastığı yerleri o alacaktır. Esasen ben onun çıkacağını biliyordum. Fakat sizden olacağını zannetmiyordum. Eğer ona herhangi bir engel ile karşılaşmadan ulaşacağımı bilseydim, onunla görüşmek için bütün zorluklara katlanıp yanına giderdim. Eğer yanında olsaydım, onun ayaklarına su dökerdim.” dedi.

Sonra Peygamber Efendimizin (asm) elçisini çağıran Herakliyas:

“Git, adamına söyle. Peygamber olduğuna inanıyorum. Fakat hükümdarım. Ona ulaşamıyorum.” dedi. 2

Dipnotlar:

1- Âl-i İmrân Sûresi: 64.,

2- Hayatüs’-Sahabe, 1/147-153.